

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱՐՄԱՎԻՐԻ ՄԱՐԶԻ
<<ՆՈՐ ԱՐՄԱՎԻՐԻ ՄԻՋՆԱԿԱՐԳ ԴՊՐՈՑ>> ՊԵՏԱԿԱՆ
ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅՈՒՆ

Հաստատում էմ

Տնօրեն՝ Նարինե Իսկանդարյան

Փոխտնօրեն՝ Արտակ Գրիգորյան

ԹԵՄԱՏԻՎԱՆ

2022-2023 ուսումնական տարի

Դասարան՝ VII

Առարկա՝ Կարգը կենդանու պայքանքը

Կազմված է առարկայական ծրագրին համապատասխան,
որը հաստատված է ԿԳԻՄ Կարգաբաղադրանքը
կողմից

Քննարկված է ս. Նարե Իսկանդարյանի կողմից: դասարան
դասուցիի համաձայնագրային ակտիվների մեջ չեղարկում

Արձանագրություն թիվ 1 26.08 2022թ.

Ուսուցիչ՝ Նարե Իսկանդարյան / Ե. Իսկանդարյան /

Մեթոդական միավորման նախագահ՝ Ե. Իսկանդարյան

Հայոց եկեղեցու պատմություն 7-րդ դասարան /34

Ժամ, շաբաթական 1 ժամ/

Պատ	№	Դասի բաժինը, թեման, կուրթը	Մովորողներին ներկայացվող չափորոշչային պահանջները ըստ Ա, Բ, Գ մակարդակների			Ժամ	Տեսախն հանձնարարություն	Ծն. Ելքային Ժամ
		Ներածություն						
			ԹԵՄԱՆ ԱՆՔԱՐԻՍՏՈՆԵԱԿԱՆ ԿՐՈՆՆԵՐ			3		
1	1	Յին հայոց նախաքրիստոնեական հավատալիքները	Իմանա՛ <ul style="list-style-type: none"> • հեթանոս հայերի կողմից պաշտվող բնության երևույթները • բարի և չար ոգիների մասին 	Իմանա՛ <ul style="list-style-type: none"> • բարի և չար ոգիների անուները • աշխարհաստեղծման հայոց առասպելը • հեթանոսկան դարաշրջանի առասպելների անունները 	Իմանա՛ <ul style="list-style-type: none"> • Աշտի շատի տաճարի տեղում հետագայում կառուցված Ս. Կարապետ վանքի մասին 	1	§1 էջ 5-9 <i>պարտեզ</i>	
2	2	Յին Յնդկական և Չրադաշտական կրոնը	<ul style="list-style-type: none"> • հեթանոս հայերի կարծիքով աշխարհի բաղկացուցիչ մասերը 	<ul style="list-style-type: none"> • հեթանոսկան դարաշրջանի առասպելների անունները 	<ul style="list-style-type: none"> • իմանավանի թագավորության գլխավոր աստվածների անունները 	1	§2 էջ 10-13 <i>պարտեզ</i>	
3	3	Յունահռոմեական դիցարանը և Յելլենիստական դարաշրջանի կրոնը	<ul style="list-style-type: none"> • հայոց հեթանոսական դիցարանի միջանաստվածների անունները 	Կարողանա՛ <ul style="list-style-type: none"> • բացատրել դիվահար, Ծահապետ վայրաց, Բախտ, տոտեմիզմ, Անդունդ, հեթանոսություն, Միերի դուն անուններն ու հասկացությունները 	Կարողանա՛ <ul style="list-style-type: none"> • մեկնաբանել հայոց հեթանոսական առասպելներին առանձնահատկությունները 	1	§3 էջ 14-18 <i>պարտեզ</i>	
			<ul style="list-style-type: none"> • թվարկել հեթանոսական պաշտամունքի կենտրոնները Յայկական և եռնաշխարհում 	<ul style="list-style-type: none"> • համեմատել Արամազդի տաճարը 	<ul style="list-style-type: none"> • ժողովուրդների աստվածների անունները փորագրման պատճառները 			

				Դեղ փյան տա- ճարի հետ • բացատրել Ամանոր և Վանատուր աստվածների դերը հայ իրականության մեջ			
4	1	<i>Բեմայի ամբիոն</i>				1	

ԹԵՄԱ II. ԵՐԻՍՏՈՆԵՈՒԹՅԱՆ ՏԱՐԱԾՈՒՄԸ 19 Ժամ

5	1	Քրիստոնեության տարածման պատմական պայմաններ	Իմանա՛ • Քրիստոնեությունը Հայաստանում առաջինը քա- րոզած առաքյալների անունները • առաքյալների գործունեության կենտրոնները Կարողանա՛ բացատրել Հայոց եկեղեցու՝ Առաքելական անվա- նումը	Իմանա՛ • Եղեսիայում գահակալող Աբգար թագավորի մա- սին • Հայաստանում Թադեոս և Բարդուղիմեոս առաք- յալների հանդիպման վայրը • Սանատրուկ արքայի վերաբերմունքը առաքյալ - ների և նրանց հետևորդների նկատմամբ • Առաքյալների կողմից Հայաստան բերված նվի- րական սրբությունները Կարողանա՛ • վերլուծել Սանատրուկ արքայի գործունեության պատճառները • բացատրել Առաքելական եկեղեցի, Սրբազան ա- վանդության, Աթոռ Թադեի արտահայտության նե-	Իմանա՛ • Թադեոս և Բարդուղիմեոս առաքյալների Ավե- տարանում հիշատակված անունները • առաքյալների նահատակության վայրերում կա- ռուցված եկեղեցիների անունները • առաքյալների կողմից Հայաստան բերված նվի- րական սրբությունների վերաբերյալ սրբազան ավանդադրույցները Կարողանա՛ • համակարգված ներկայացնել և մեկնաբանել Հա- Յաստանում առաքյալների գործունեությունը և դրա արդյունքները	1	§4 էջ 19-22 <i>պարտել</i>	
		Քրիստոնեության մոլորքը Հայաստան: Հայոց առաջին լուսավորիչները				2		
6	2	Թադևոս առաքյալի քարոզչությունը Հայաստանում և նահատակությունը				1	§5 էջ 23-24 <i>պարտել</i>	
7	3	Բարդուղիմեոս առաքյալի քարոզչությունը Հայաստանում և նահատակությունը				1	§5 էջ 25-26 <i>պարտել</i>	
		Քրիստոնեության տարածումը Հայաստանում I- III				2		
8	4	Հայաստանի եպիսկոպոսական աթոռներն ու առաջին եպիսկոպոսները	Իմանա՛ • առաքյալների կողմից եպիսկոպոսական աթոռ- ներ հիմնադրելու գավառների անվանումները Կարողանա՛ • բացատրել եպիսկոպոսների դերը համայնքնե-			1	§6 էջ 27-28 <i>պարտել</i>	

5	Հալածանքներ քրիստոնյաների դեմ	րում և ներկայացնել նրանց գործունեությունը	ԲԾ		§6 էջ 28-31 պատճեն	
9		Գրքեր և ամսագրեր աշխատանք		Գրքեր և ամսագրեր և թերթերի մասին	1	
10		Թեմայի գրառու աշխատանք			1	
	Քրիստոնեության հռչակումը որպես պետական կրոն			Իմաստ • Վաղարշ ապառու մ 7-րդ դարում կառուցված վկայարանները • քրիստոնեության ընդունման անհրաժեշտության հետ կապված պատմական դեպքերն ու երևույթները	2	
11	1	Քրիստոնեությունը պետական կրոն հռչակելու նախադրյալները	Իմաստ • Պարսկաստանում տեղի ունեցած հեղաշրջումը • Գրիգորի՝ խորվիրապետի ներդրումը պետական կրոն հռչակելու տարեթիվը և այդ ժամանակ իշխող արքայատոհմը	Իմաստ • քրիստոնեության պետական կրոն հռչակելու հետ կապված կարևոր իրադարձությունները և սրբազան ավանդությունները • Ազաթանգեղոս պատմիչի նասին • Գրիգոր Լուսավորչի տեսիլքը Կարողանա՛ • բացատրել դարձիք երեւել, վկայարան, տեսիլք, Սուրբ սեղան, սրբերի մասունքներ քառերևուհաս - կացությունները • ներկայացնել քրիստոնեության հաստատման ընթացքը Հայաստանում, • վերլուծել Գրիգոր Լուսավորչի	1	§7 էջ 32-33 պատճեն
12	2	Ս. Գրիգոր Լուսավորչի։ Հռիփսիմյան կույսերի նահատակությունը	• Գրիգորի՝ խորվիրապետի ներդրումը պետական կրոն հռչակելու տարեթիվը և այդ ժամանակ իշխող արքայատոհմը • Հայոց հոգևոր կենտրոնը • Մայր տաճարի նավակառուցի տարեթիվը և օրը Կարողանա՛ • վերլուծել Տրդատի հիվանդանալու պատճառները	• Գրիգոր Լուսավորչի կողմից հիմնադրված եկեղեցիները • Տրդատ արքայի մկրտության տարեթիվը և վայրը Կարողանա՛ • մեկնաբանել Հայաստանում քրիստոնեությունը պետական կրոն հռչակելու անհրաժեշտությունը • բացատրել հայոց	1	§7 էջ 33-37 պատճեն
		Ս. Գրիգոր Լուսավորչի Հայոց առաջին հայրապետ				
13	3	Ս. Գրիգոր Լուսավորչի ձեռնադրությունն ու Գահակալությունը	• վերլուծել Տրդատի հիվանդանալու պատճառները	• բացատրել հայոց	1	§8 էջ 38 պատճեն

14	4	Ս. Գրիգոր Լուսավորչի տեսիլքը և Մայր տաճարի կառուցումը Քրիստոնեությունը և ընդունման պատմական նշանակությունը	• բացատրել էջմիածին անվան ստուգաբանությունը	Կեսարիայում եպիսկոպոս, իսկ Աշտիշատում՝ կաթողիկոս ձեռնադրվելու պատճառները	դարձի պատմական նշանակությունը:	1	§8 էջ 39-42 <i>պարսեկ</i>
15 16		<i>Լեւոնի Մանուկ</i>				2	

ԹԵՄԱ IV. ՀԱՅՈՑ ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՅՑԻ ԶԵՎԱԿՈՐՈՒՄԸ ՈՒ ԱՄՐԱՊԵՂՈՒՄԸ (9 ժամ)

		Հայոց եկեղեցական կառույցի ձևավորումը	Իմաստ • նորաբաց դպրոցներում դասավանդողների, դասավանդվող առարկաների մասին • Գրիգոր Լուսավորչի կողմից Մեծ Հայքում հաստատված եպիսկոպոսությունների քանակը, • Գր. Լուսավորչի գործունեության 2 նոր հիվ Քրիստոնեությունը և ընդունված երկրները • Գր. Լուսավորչի կյանքի վերջին տարիների մասին Կարողանա՝ բացատրել դպրոցների ստեղծման նպատակը	Իմաստ • Հայոց եկեղեցու նվիրապետական կարգի ձևավորման մասին Կարողանա՝ • մեկնաբանել Հայոց եկեղեցու նվիրապետական կառուցվածքի նամակատաս իսան, ձևավորման պատճառները	Իմաստ • Միլանի հրովարտակի մասին • 313թ. Մաքսիմիանոս Հայաստանի հայերի դեմ մղած պատերազմի մասին • Գր. Լուսավորչի թողած գրական ժառանգության մասին Կարողանա՝ • գնահատել կայսեր դեմ հայերի տարած հաղթանակը • համեմատել Միլանի 313թ. և Կոստանդնուս կայսեր 324թ. հրովարտակները	7	
17	1	Քրիստոնեական առաջին դպրոցները Հայոց եկեղեցու նվիրապետությունը				1	§9 էջ 43-44 <i>պարսեկ</i>
		Հայոց եկեղեցու նվիրապետության ձևավորումը Ս. Գրիգոր Լուսավորչի հետագա գործունեությունը					§9 էջ 44-48 <i>պարսեկ</i>
18	3	Հայոց եկեղեցին Ս. Գրիգոր Լուսավորչի հաջորդների օրոք	Իմաստ • Գր. Լուսավորչի հաջորդների անունները • Նիկեայի ժողովին Արիստակեսի	Իմաստ Փավստոս Բուզանդի խոսքերը Վրթանեսի հայրապետության տարիների մասին Կարողանա՝	Իմաստ Արիստակես, Վրթանես, Հռուսիկ կաթողիկոսների և Գրիգոր եպիսկոպոսի գործունեությունների մանրա-	1	§10 էջ 49-52 <i>պարսեկ</i>

			մասնակցության մասին Կարողանա՝ բացատրել <<Հոգևոր սուր>>, աշխարհիկ կյանք, գորավիզիներ արտահայտությանները	• վերլուծել եկեղեցի- պետության հարաբերության- ները Կրթանես կաթողիկոսի օրոք:	մասները Կարողանա՝ • համեմատել Արիստակես, Հուսիկ կաթողիկոս- ների և Աղվանքի եպիսկոպոս Գրիգորիսի գործու- նությունը և վերլուծել նրանց սպանության պատ- ճառները		
19	4	Ս. Ներսես Մեծ: Աշտիշատի ժողովը:	Իմանա՝ • Ներսես Մեծի կաթողիկոս ձեռնադրվելու հանգա- ման քննրի մասին • Հայոց առաջին ազգային-եկեղեցական ժողովի հրավիրման վայրի և տարեթվի մասին • Ձիրավի ճակատամարտի և Պապ թագավորի բարեփոխումների մասին Կարողանա՝ մեկնաբանել Պապ թագավորի բարեփոխումների պատճառները	Իմանա՝ • Աշտիշատի ժողովի ժամանակ ընդունված որո- հանցանքները, որոնց համար պատիժներ սահ- մանվեցին • շարժումը, որը ժողովը որոշեց հովանավորել Կարողանա՝ • մեկնաբանել սոցիալական խնդիրների հանդեպ Հայոց եկեղեցու ուշադրության պատճառները • գնահատել Աշտիշատի ժողովի պատմական նշա- նակությունը շումները.	Իմանա՝ • Արշակ 2-րդի և Ներսես Մեծի փոխհարաբերու- թյունների վատթարացման պատճառները • Պապթագավորի բարեփոխումների և պետու- թյուն-եկեղեցի փոխհարաբերությանների վրա դրանց ազդեցության մասին Կարողանա՝ • գնահատել Ներսես Մեծի գործունեությունը • գնահատել Պապաստանում կաթողիկոսների ձեռ- նադրման նոր կարգի վերաբերյալ, Պապթագա- վորի կողմից ընդունված որոշումը	1	§11 էջ 53-57 <i>պարսեյ</i>
20		<i>Լիւմի Միւմեւ</i>			<i>Պեթրոսյանի և Ջրաբերի</i> <i>հարաբերությանը վերաբերյալ</i>	1	
21	5	Պետության և եկեղեցի հարաբերությանները IV դարի երկրորդ կեսին:	Իմանա՝ • Սահակ Պարթևի և Մեսրոպ Մաշտոցի մասին կենսագրական տեղեկություններ • Վամշապուհի ստրուի	Իմանա՝ • Հայոց գրերի ստեղծման նախադրյալները • գրերի գյուտից հետո ձեռնարկված գործողու- թյունները Կարողանա՝	Իմանա՝ • Սահակ Պարթև կաթողիկոսի գործունեության հետևանքով կարևորագույն իրադարձություն- ները	1	§12 էջ 58-61 <i>պարսեյ</i>
		Հայոց եկեղեցու ամրամնդումը: Ս.Սահակ Պարթև և Ս. Մեսրոպ Մաշտոց:				2	

22	6	<p>Սահակ Պարթևի գահակալության ընդհատումը: Քրիստոնեության ամրապնդման հիմնախնդիր</p>	<p>գործունեության մասին</p> <ul style="list-style-type: none"> Չայոց գրերի ստեղծման վայրը, տարեթիվը, հայերեն թարգմանված առաջին նախադասությանը, Աստվածաշնչի հայերեն թարգմանության անվանումը Սուրբ Թարգմանչաց տոնի օրը <p>Կարողանա՞</p> <ul style="list-style-type: none"> բացատրել պարսից արքայի կողմից Սահակ Պարթևին՝ կաթողիկոսությանը զրկելու և աքսորելու պատճառները բացատրել Մաշտոցի և Սահակ Պարթևի մտահոգությունը՝ աղվան և վրաց ժողովուրդների գիրքունենալու համար 	<ul style="list-style-type: none"> բացատրել ազգային ինքնագիտակցություն, համազգային կրոն, արտահայտությունները գնահատել հայոց գրերի գյուտի նշանակությունը 	<ul style="list-style-type: none"> Սահակ Պարթևի գրական, մշակութային ժառանգության մասին <p>Կարողանա՞</p> <ul style="list-style-type: none"> գնահատել Սահակ Պարթևի ազգանվեր գործունեությունը համեմատել Տրդատ Մեծ - Գր. Լուսավորիչ և Վռամշապուհի - Սահակ Պարթևի համագործակցությունը 	1	<p>§13 Էջ 62-65</p> <p><i>պարթևի</i></p>	
23	7	<p>Մեսրոպ Մաշտոց: Գրերի գյուտը Ս. Սահակ Պարթևի և Ս. Մեսրոպ վարդապետի գրական-մշակութային ժառանգությունը</p>	<p>Սուրբ Թարգմանչաց տոնի օրը</p> <p>Կարողանա՞</p> <ul style="list-style-type: none"> բացատրել պարսից արքայի կողմից Սահակ Պարթևին՝ կաթողիկոսությանը զրկելու և աքսորելու պատճառները բացատրել Մաշտոցի և Սահակ Պարթևի մտահոգությունը՝ աղվան և վրաց ժողովուրդների գիրքունենալու համար 	<p>Իմանա՞</p> <ul style="list-style-type: none"> Նիկեայի, Կոնստանդնուպոլսի տիեզերածոզովների հրավիրման պատճառները, Արիոսի, Մակեդոնի և Նեստորի առաջադրված ուսմունքները <p>Կարողանա՞</p> <ul style="list-style-type: none"> բացատրել աղանդ, աղանդավորություն, հերետիկոսություն 	<p>Իմանա՞</p> <p>Չավատո հանգանակը</p> <p>Կարողանա՞</p> <p>Ներկայացնել առաջին երեք ժողովների ժամանակ ընդունված որոշումները</p>	1	<p>§13 Էջ 66-71</p> <p><i>պարթևի</i></p>	
		<p>Տիեզերական ժողովներ</p>	<p>Իմանա՞</p> <ul style="list-style-type: none"> առաջին երեք տիեզերական ժողովների գումարման վայրերը և տարեթիվերը 	<p>Իմանա՞</p> <ul style="list-style-type: none"> Նիկեայի, Կոնստանդնուպոլսի տիեզերածոզովների հրավիրման պատճառները, Արիոսի, Մակեդոնի և Նեստորի առաջադրված ուսմունքները <p>Կարողանա՞</p> <ul style="list-style-type: none"> բացատրել աղանդ, աղանդավորություն, հերետիկոսություն 	<p>Իմանա՞</p> <p>Չավատո հանգանակը</p> <p>Կարողանա՞</p> <p>Ներկայացնել առաջին երեք ժողովների ժամանակ ընդունված որոշումները</p>	2		
24	8	<p>Նիկիայի ժողովը Կոստանդնուպոլսի ժողովը</p>	<ul style="list-style-type: none"> բնագրի անվանումը, որի մեջ ամբողջացան առաջին երեք տիեզերական ժողովների որոշումները 	<ul style="list-style-type: none"> բացատրել աղանդ, աղանդավորություն, հերետիկոսություն 	<p>Իմանա՞</p> <p>Չավատո հանգանակը</p> <p>Կարողանա՞</p> <p>Ներկայացնել առաջին երեք ժողովների ժամանակ ընդունված որոշումները</p>	1	<p>§14 Էջ 72-73</p> <p><i>պարթևի</i></p>	

			Կարողանալ • բացատրել առաջին տիեզերածողովների գույն-մարման պատճառները	կոսու թյուն, տիեզերական ժողով հասկացող թյունները			
25	9	Եփեսոսի ժողովը ԳԼԿ				1	§14 Էջ 74-75
26	1	Թեմատիկ գրավոր աշխատանք		<i>սյուրսիլ և ջնախարակի թեմայի պարսյան գիշերային թեմայի</i>		1	
ԹԵՄԱ V ՀԱՅՈՑ ԵԿԵՂԵՑԻՆ V-IX ԴԱՐԵՐՈՒՄ (7 ժամ)							
		Հայոց եկեղեցին հավարի և հայրենիքի սքառում	Իմանալ • Շահապիվանի ժողովը նախածեռնող կաթողիկոսի և գույն-մարման վայրի մասին • Հազկերտ 2-րդի կրոնափոխության առաջարկի, Աշտիշատի ժողովի, նախարարների կեղծուրացու-թյան, Ավարայրի ճակատամարտի մասին • Վահանանց պատերազմների ժամանակը, դեկավարներին: Կարողանալ • Վարդանանց և Վահանանց պատերազմների դեպքերը ներկայացնել ժամանակագրական հաշտորդականությամբ	Իմանալ • Շահապիվանի ժողովում քննարկված հարցերի մասին • Վարդանանց և Վահանանց ազատագրական շարժումների ժամանակ զահակալող Հայոց կաթողիկոսների անունները • կարևոր ճակատամարտերը և դրանց արդյունքները Կարողանալ • հիմնավորել Աշտիշատի ժողովի հրավիրման հրատապությունը • գնահատել նախարարների կեղծուրացության որոշումը	Իմանալ • Հայաստանի ազատագրության ուղղության հայ գործիչների գործարած ջանքերը, խնդրի լուծման նրանց տարբերակները, • թուրք-պարսկական տիրապետության պայմաններում պահպանված հայկական մեկ իթուլ թյունները • XVI դարում և XVII դ. առաջին կեսին Հայաստանի ազատագրության խնդիրը բարձրացրած գործիչներին: Կարողանալ • բացատրել Վարդանանց և Վահանանց պատերազմների պատճառները • համեմատել ու գնահատել ազատագրական պայքարի դեկավարների, կաթողիկոսների քաղաք	3	
27	1	Շահապիվանի ժողովը: Հոկտեմբերի 3-րդը				1	§15 Էջ 77-78 <i>պարսյան</i>
28	2	Արտաշատի ժողովը: Եղծաղանդոց Առաջին քրիստոնեական մեծ պատերազմը				1	§15 Էջ 78-80 <i>պարսյան</i>
29	3	ճակատամարտի ն հաջորդող դեպքերը: Վահանանց շարժումը և հանուն հավատի մղված պայքարի հաղթանակը				1	§15 Էջ 81-84 <i>պարսյան</i>

				<p>րը, տարբեր ճակատամարտերը. գտնել նմանու - թյուններն ու տարբերությունները • գնահատել 450-451թթ. և 481-484թթ. հայոց ազատագրական պատերազմների արդյունքները և պատմական նշանակությունը • գնահատել Հայոց եկեղեցու դերը Վդարի՝ ազա- տագրական շարժումների կազմակերպման գոր-</p>		
	<p>Քաղկեդոնի ժողովը, ընդհանրական եկեղեցու բաժանումը և Հայոց եկեղեցին:</p>	<p>Իմանա՝ • Քաղկեդոնի, Դվինի 1-ին և 2-րդ ժողովների գու- մարման տարեթվերը • Քաղկեդոնի ժողովի որոշումների հանդեպ Հայոց եկեղեցու վերաբերմունքի մասին Կարողանա՝ • բացատրել Հայոց եկեղեցու՝ Քաղկեդոնի ժողո- վին չմասնակցելու պատճառները</p>	<p>Իմանա՝ • Քաղկեդոնի ժողովի հրավիրման պատճառների, Եվտիքեսի և Նրա քարոզների մասին • Դվինի 1-ին և 2-րդ ժողովների ընդունած որո- շումների մասին Կարողանա՝ • բացատրել երկաթնակ, միաբնակ, միաբնակ-ուղ- ղափառ հասկացությունները</p>	<p>Իմանա՝ • Քաղկեդոնի ժողովի ընդունված բանաձևը • Հայաստանում նեստորականների հիմնավորվե- լու մասին • Դվինի 1-ին և 2-րդ ժողովները հրավիրած կա- թողիկոսների անունները Կարողանա՝ • վերլուծել քաղկեդոնականության նկատմամբ Հա- յոց եկեղեցու դիրքորոշման պատճառները և գնա- հատել դրա պատմական նշանակությունը • համեմատել Դվինի 1- ին և 2-րդ եկեղեցական</p>	<p>4</p>	

					Ժո- ղովների որոշումները			
30	4	Քաղկեդոնի ժողովը Հայոց եկեղեցու դիրքորոշումը Դվինի և Խոնոսի վանքերը				1	§16 Էջ85-86 §16 <i>պարտեզ</i> Էջ87-90	
		Հայոց եկեղեցու փոխարարությունները Վրաց ու Աղվանից եկեղեցիների հետ V-VII Դարերում				1		
31	5	Վրաց եկեղեցու առանձնացումը Աղվանից եկեղեցու կազմավորումը Վաչագան Բարեպաշտ թագավորը: Աղվենի ժողովը Աղվանից կաթողիկոսությունը VI դարում	Իմաստ • Վրաց եկեղեցու առանձնացման դարաշրջանը • Աղվանքում քրիստոնեության տարածման և գրերի ստեղծման պատմությունը • Վաչագան թագավորի մասին Կարողանա՛ • ներկայացնել Վաչագան Բարեպաշտ արքայի գործունեության ուղղությունները	Իմաստ • Վաչագան Բարեպաշտի օրոք կառուցված եկեղեցի- ցիների թիվը, նրա վերաբերմունքը դարոցների նկատմամբ • Աղվենի ժողովի և նրա ընդունած որոշումների մասին Կարողանա՛ • բացատրել Աղվենի ժողովի ընդունած կանոնների հիմնական նպատակը • գնահատել Վաչագան Բարեպաշտ արքայի գոր- ծունեությունը	Իմաստ • Աղվանից կաթողիկոսության հիմնադրման և վե- րացման ժամանակաշրջանները • առաջին կաթողիկոսի և նրա օրոք սահմանված կարևոր կարգի մասին: Կարողանա՛ • համեմատել Աղվենի ժողովի ընդունած որոշում- ները Աշտիշատի և Ծախափվանի ժողովների որո- շումների հետ	1	§17 Էջ 91-97 <i>պարտեզ</i>	
32	6	Իսլամ: Իսլամի ծագումը				1	§18 Էջ98-103	

				<p>րը, տարբեր ճակատամարտերը. գտնել նմանու - թյուններն ու տարբերու թյունները</p> <ul style="list-style-type: none"> • գնահատել 450-451թթ. և 481-484թթ. հայոց ազատագրական պատերազմների արդյունքները և պատմական նշանակությունը • գնահատել Հայոց եկեղեցու դերը Վդարի ազատագրական շարժումների կազմակերպման գոր- 			
	<p>Քաղկեդոնի ժողովը, ընդհանրական եկեղեցու բաժանումը և Հայոց եկեղեցին:</p>	<p>Իմանա՝</p> <ul style="list-style-type: none"> • Քաղկեդոնի, Դվինի 1-ին և 2-րդ ժողովների գումարման տարեթվերը • Քաղկեդոնի ժողովի որոշումների հանդեպ Հայոց եկեղեցու վերաբերմունքի մասին <p>Կարողանա՝</p> <ul style="list-style-type: none"> • բացատրել Հայոց եկեղեցու՝ Քաղկեդոնի ժողովին չմասնակցելու պատճառները 	<p>Իմանա՝</p> <ul style="list-style-type: none"> • Քաղկեդոնի ժողովի հրավիրման պատճառների, եվտիքեսի և նրա քարոզների մասին • Դվինի 1-ին և 2-րդ ժողովների ընդունած որոշումների մասին <p>Կարողանա՝</p> <ul style="list-style-type: none"> • բացատրել երկաթնակ, միաթնակ, միաթնակ-ուղղափառ հասկացությունները 	<p>Իմանա՝</p> <ul style="list-style-type: none"> • Քաղկեդոնի ժողովի ընդունված բանաձևը • Հայաստանում նեստորականների հիմնավորվելու մասին • Դվինի 1-ին և 2-րդ ժողովները հրավիրած կաթողիկոսների անունները <p>Կարողանա՝</p> <ul style="list-style-type: none"> • վերլուծել Քաղկեդոնականության կատմամբ Հայոց եկեղեցու դիրքորոշման պատճառները և գնահատել դրա պատմական նշանակությունը • համեմատել Դվինի 1-ին և 2-րդ եկեղեցական 	7		

					ժո- ղովների որոշումները		
30	4	Քաղկեդոնի ժողովը Հայոց եկեղեցու դիրքորոշումը Դվինի 1և II ժողովները				1	§16 Էջ85-86 §16 <i>պարսև</i> Էջ87-90
		Հայոց եկեղեցու փոխարարերու թյուրները Վրաց ու Աղվանից եկեղեցիների հետ V-VII Դարերում				1	
31	5	Վրաց եկեղեցու առանձնացումը Աղվանից եկեղեցու կազմավորումը Վաչագան Բարեպաշտ թագավորը: Աղվենի ժողովը Աղվանից կաթողիկոսությունը VI դարում	Իմանա՝ • Վրաց եկեղեցու առանձնացման դարաշրջանը • Աղվանքում քրիստոնեության տարածման և գրերի ստեղծման պատմությունը • Վաչագան թագավորի մասին Կարողանա՝ • ներկայացնել Վաչագան Բարեպաշտ արքայի գործունեության ուղղությունները	Իմանա՝ • Վաչագան Բարեպաշտի օրոք կառուցված եկեղե- ցիների թիվը, նրա վերաբերմունքը դպրոցների նկատմամբ • Աղվենի ժողովի և նրա ընդունած որոշումների մասին Կարողանա՝ • բացատրել Աղվենի ժողովի ընդունած կանոնների հիմնական նպատակը • գնահատել Վաչագան Բարեպաշտ արքայի գոր- ծունեությունը	Իմանա՝ • Աղվանից կաթողիկոսության հիմնադրման և վե- րացման ժամանակաշրջանները • առաջին կաթողիկոսի և նրա օրոք սահմանված կարևոր կարգի մասին: Կարողանա՝ • համեմատել Աղվենի ժողովի ընդունած որոշում- ները Աշտիշատի և Շահապիվանի ժողովների որո- շումների հետ	1	§17 Էջ 91-97 <i>պարսև</i>
32	6	Իսլամ: Իսլամի ծագումը				1	§18 Էջ98-103

				<p>րը, տարբեր ճակատամարտերը. գտնել նմանու-թյուններն ու տարբերությունները</p> <ul style="list-style-type: none"> • գնահատել 450-451թթ. և 481-484թթ. հայոց ազատագրական պատերազմների արդյունքները և պատմական նշանակությունը • գնահատել Հայոց եկեղեցու դերը Վդարի ազատագրական շարժումների կազմակերպման գոր- 		
	<p>Քաղկեդոնի ժողովը, ընդհանրական եկեղեցու բաժանումը և Հայոց եկեղեցին:</p>	<p>Իմանա՝</p> <ul style="list-style-type: none"> • Քաղկեդոնի, Դվինի 1-ին և 2-րդ ժողովների գումարման տարեթվերը • Քաղկեդոնի ժողովի որոշումների հանդեպ Հայոց եկեղեցու վերաբերմունքի մասին <p>Կարողանա՝</p> <ul style="list-style-type: none"> • բացատրել Հայոց եկեղեցու՝ Քաղկեդոնի ժողովին չմասնակցելու պատճառները 	<p>Իմանա՝</p> <ul style="list-style-type: none"> • Քաղկեդոնի ժողովի հրավիրման պատճառների, եվտիքեսի և նրա քարոզների մասին • Դվինի 1-ին և 2-րդ ժողովների ընդունած որոշումների մասին <p>Կարողանա՝</p> <ul style="list-style-type: none"> • բացատրել երկաթնակ, միաթնակ, միաթնակ-ուղղափառ հասկացությունները 	<p>Իմանա՝</p> <ul style="list-style-type: none"> • Քաղկեդոնի ժողովի ընդունված բանաձևը • Հայաստանում նեստորականների հիմնավորվելու մասին • Դվինի 1-ին և 2-րդ ժողովները հրավիրած կաթողիկոսների անունները <p>Կարողանա՝</p> <ul style="list-style-type: none"> • վերլուծել Քաղկեդոնականության նկատմամբ Հայոց եկեղեցու դիրքորոշման պատճառները և գնահատել դրա պատմական նշանակությունը • համեմատել Դվինի 1-ին և 2-րդ եկեղեցական 	7	

			Կարողանալ • բացատրել առաջին տիեզերածողովների գույն - մարման պատճառները	կոսոսթյուն, տիեզերական ժողով հասկացությունները			
25	9	Եփեսոսի ժողովը ԳԼԿ				1	§14 Էջ 74-75
26	1	Թեմատիկ գրավոր աշխատանք		<i>սպուցել և ջնասարկել թեմայի պատկերները</i>		1	
ԹԵՄԱ V ՀԱՅՈՑ ԵԿԵՂԵՑԻՆ V-IX ԴԱՐԵՐՈՒՄ (7 ժամ)							
		Հայոց եկեղեցին հավատի և հայրենիքի սպառազանք	Իմանալ • Շահապիվանի ժողովը նախածեմնող կաթողիկոսի և գույն մարման վայրի մասին • Հազկերտ 2-րդի կրոնափոխության առաջարկի, Աշտիշատի ժողովի, նախարարների կեղծուրացույթի մասին, Ավարայրի ճակատամարտի մասին • Վահանանց պատերազմների ժամանակը, ղեկավարներին: Կարողանալ • Վարդանանց և Վահանանց պատերազմների ղեկավարներին ազդեցությունը հաջորդականության մասին	Իմանալ • Շահապիվանի ժողովում քննարկված հարցերի մասին • Վարդանանց և Վահանանց ազատագրական շարժումների ժամանակ գահակալող Հայոց կաթողիկոսների անունները • կարևոր ճակատամարտերը և դրանց արդյունքները Կարողանալ • հիմնավորել Աշտիշատի ժողովի հրավիրման հրատապությունը • գնահատել նախարարների կեղծուրացության որոշումը	Իմանալ • Հայաստանի ազատագրության ուղղությամբ հայ գործիչների գործադրած ջանքերը, խնդրի լուծման նրանց տարբերակները, • թուրք-պարսկական տիրապետության պայմաններում պահպանված հայկական մեկ իթույթյունները • XVI դարում և XVII դ. առաջին կեսին Հայաստանի ազատագրության խնդիրը բարձրացրած գործիչներին: Կարողանալ • բացատրել Վարդանանց և Վահանանց պատերազմների պատճառները • համեմատել ու գնահատել ազատագրական պայքարի ղեկավարների, կաթողիկոսների քայլերը	3	
27	1	Շահապիվանի ժողովը: Հոկոսեփ Ա Յոզոցմեցի				1	§15 Էջ 77-78 <i>սպուցել</i>
28	2	Արտաշատի ժողովը: Եղծ աղանդոց Առաջին քրիստոնեական մեծ պատերազմը				1	§15 Էջ 78-80 <i>սպուցել</i>
29	3	ճակատամարտի ն հաջորդող ղեկավարները: Վահանանց շարժումը և հանուն հավատի մղված պայքարի հաղթանակը				1	§15 Էջ 81-84 <i>սպուցել</i>

					Ժո- ղովների որոշումները		
30	4	Զաղկեղոնի ժողովը Հայոց եկեղեցու դիրքորոշումը Դվինի I և II ժողովները				1	§16 Էջ85-86 §16 <i>պարսեյ</i> Էջ87-90
		Հայոց եկեղեցու փոխարարերու լոյսները Վրացու Աղվանից եկեղեցիների հետ V-VII Դարերում				1	
31	5	Վրաց եկեղեցու առանձնացումը Աղվանից եկեղեցու կազմավորումը Վաչագան Բարեպաշտ թագավորը: Աղվեսի ժողովը Աղվանից կաթողիկոսու լոյսները VI դարում	Իմանա՝ • Վրաց եկեղեցու առանձնացման դարաշրջանը • Աղվանքում քրիստոնեության տարածման և գրերի ստեղծման պատմությունը • Վաչագան թագավորի մասին Կարողանա՝ • ներկայացնել Վաչագան Բարեպաշտ արքայի գործունեության ուղղությունները	Իմանա՝ • Վաչագան Բարեպաշտի օրոք կառուցված եկեղե- ցիների թիվը, նրա վերաբերմունքը դպրոցների նկատմամբ • Աղվեսի ժողովի և նրա ընդունած որոշումների մասին Կարողանա՝ • բացատրել Աղվեսի ժողովի ընդունած կանոնների հիմնական նպատակը • գնահատել Վաչագան Բարեպաշտ արքայի գոր- ծունեությունը	Իմանա՝ • Աղվանից կաթողիկոսության հիմնադրման և վե- րացման ժամանակաշրջանները • առաջին կաթողիկոսի և նրա օրոք սահմանված կարևոր կարգի մասին: Կարողանա՝ • համեմատել Աղվեսի ժողովի ընդունած որոշում- ները Աշտիշատի և Ծահապիվանի ժողովների որո- շումների հետ	1	§17 Էջ 91-97 <i>պարսեյ</i>
32	6	Իսլամ: Իսլամի ծագումը				1	§18 Էջ 98-103

33	7	<p>Ս. Հովհաննիսյանի և պավլիկյան աղանդավորական շարժումը</p>	<p>Իմանա՝</p> <ul style="list-style-type: none"> Միջնադարում Հայաստանում գործած աղանդավորական շարժումների անունները Հովհաննես Օձնեցի կաթողիկոսի մասին Կարողանա՝ և շեյ պավլիկյանների և թոնդրակյանների որոշ գաղափարներ Իմանա՝ Պավլիկյան և Թոնդրակյան աղանդավորական շարժումների առաջացման վայրերը, ժամանակաշրջանները, կենտրոնատեղիները Դվինի 719թ. եկեղեցական ժողովի մասին Կարողանա՝ բացատրել աղանդավոր հասկացությունն ու սատանայի որոշիչներ արտահայտությունը ներկայացնել և բացատրել Դվինի 719թ. եկեղեցական ժողովի որոշումները 	<p>Իմանա՝</p> <ul style="list-style-type: none"> Պավլիկյան և Թոնդրակյան աղանդավորական շարժումների առաջացման վայրերը, ժամանակաշրջանները, կենտրոնատեղիները Դվինի 719թ. եկեղեցական ժողովի մասին Կարողանա՝ բացատրել աղանդավոր հասկացությունն ու սատանայի որոշիչներ արտահայտությունը ներկայացնել և բացատրել Դվինի 719թ. եկեղեցական ժողովի որոշումները 	<p>Իմանա՝</p> <ul style="list-style-type: none"> Պավլիկյան և Թոնդրակյան աղանդավորական շարժումների դեմ պայքարած գործիչների անունները <<Շնդդեմ պավլիկյանների>> ճառի հեղինակի անունը և նրա բովանդակությունը Կարողանա՝ ներկայացնել և համեմատել պավլիկյանների ու թոնդրակյանների գաղափարները, գտնել նմանությունները և տարբերությունները բացատրել արարական իշխանությունների խուսական վերաբերմունքի պատճառները պավլիկյանների հանդեպ վերլուծել աղանդավորական շարժումների (պավլիկյաններ, թոնդրակյաններ) վտանգը ազգային միասնության համար 	1	<p>§19 Էջ 104-107 <i>պատրաստել</i></p>	
----	---	---	--	--	---	---	--	--